Lieta Nr.C13057415
Lietvedības Nr.C-0574-15

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā
Dobelē 2015.gada 15.decembrī

Dobeles rajona tiesa
tiesnese I.Kovaļova
ar tiesas sēdes sekretāri S.Baumani

piedaloties prasītājas AS "Orbīta" pilnvarotajai pārstāvei /pers.C/, atbildētājas /pers. D/ mantojuma aizgādnei /pers. E/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „Orbīta" prasībā pret /pers. D/ mantojuma masu par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 17.jūnijā prasītāja AS „Orbīta" cēlusi Dobeles rajona tiesā prasību pret atbildētāju /pers. D/ mantojuma masu par parāda piedziņu. 2015.gada 11.maijā un 8.jūnijā saņemti prasības precizējumi, lūdzot piedzīt no /pers. D/ mantojuma masas par labu prasītājam pamatparādu 316,26 LVL jeb 450 EUR, nesamaksātos procentus 136,62 LVL jeb 194,39 EUR, zaudējumus 154,05 EUR, pavisam kopā 798,44 EUR, tiesas un ar lietas vešanu saistītos izdevumus to veiktajā faktiskajā apjomā, saskaņā ar lietā pievienotajiem rakstveida pierādījumiem 105,77 EUR, advokāta sniegtās juridiskās palīdzības saņemšanai 190 EUR.

Prasības pieteikumā un tā precizējumos norādīts, ka 2013.gada 17.jūnijā konstatēts /pers. D/ nāves fakts. /pers. D/ savas dzīves laikā vairākkārt uz Aizdevumu līgumu pamata aizņēmās naudas līdzekļus AS "Orbīta". Saskaņā ar 2012.gada 10.decembrī noslēgto Aizdevuma līgumu pensionāriem Nr.398 un 2013.gada 11.martā noslēgto Aizdevuma līgumu pensionāriem Nr.502 prasītājs aizdeva /pers. D/ attiecīgi 220 LVL jeb 313,03 EUR - ar atmaksas termiņu 2013.gada 05.decembris un 275 LVL jeb 391,29 EUR ar atmaksas termiņu 2014.gada 7.marts, ko apliecina pielikumā pievietotie Aizdevuma līgumi un bankas dokumenti - rīkojumi par skaidras naudas izmaksu /pers. D/. Izsniegtos Aizdevumus /pers.D/ savā dzīves laikā prasītājam pilnībā neatmaksāja. Atbilstoši Aizdevumu līgumu noteikumiem 3.1.punktam /pers. D/ apņēmās maksāt procentus par aizdevuma lietošanu 3,6 % mēnesī, procenti noteikti nemainīgi , uz visu līguma darbības laiku. Sakarā ar /pers. D/ nāves faktu prasītājs 2014.gada 31.janvārī griezās ar kreditora iesniegumu pie zvērinātas notāres Dainas Andersones, pēc kā tika uzsākta /pers. D/ mantojuma lieta. Tika izsludināts termiņš Latvijas Vēstnesī par pieteikšanos uz mantojumu līdz 2014.gada 01.jūlijam, ko apliecina pielikumā pievienotā izziņa no notāra. /pers. D/ mantojumam ir nodibināta aizgādnība un par aizgādni ir iecelta /pers. E/. Saskaņa ar notāra izsniegto izziņu neviens mantinieks uz šī pieteikuma sastādīšanas brīdi nav pieteicies uz šo mantojumu. Pavisam kopā prasības summa – 452,88 LVL, kas konvertējot uz EUR saskaņā ar Latvijas bankas noteikto kursu sastāda 644,39 EUR.

Lai prasītājs uzsāktu mantojuma lietu un nodrošinātu pierādījumu bāzi prasības celšanai tiesā pret mantojuma masu bija spiests tērēt savus līdzekļus, kas nepārprotami ir uzskatāmi par prasītāja izdevumiem - zaudējumiem, kas atlīdzināmi no mantojuma masas. Prasītāja ir radušies sekojoši izdevumi - zaudējumi: 1) notariālas pilnvaras izgatavošana un apliecināšana, lai prasītāja pārstāvis, kā /pers. D/ kreditors, būtu tiesīgs iesniegt notāram iesniegumu par /pers. D/ mantojuma lietas uzsākšanu - 2014.gada 29.janvāra pilnvara - prasītāja izdevumi - zaudējumi - atlīdzība notāram - 54,39 EUR; 2) atlīdzība notāram par iesnieguma sagatavošanu un iesniegšanu notāram par /pers. D/ mantojuma lietas uzsākšanu - 2014.gada 31.janvāra iesniegums prasītāja izdevumi - zaudējumi - atlīdzība notāram – 61,76 EUR; 3) atlīdzība notāram par aizgādnības nodibināšanu /pers. D/ mantojumam - 2015.gada 31.marta notāra akts - prasītāja izdevumi - zaudējumi - atlīdzība notāram – 37,90 EUR. Prasītāja norāda, ka augstāk minētie izdevumi - zaudējumi izriet no /pers. D/ nespējas izpildīt uzņemtās saistības, kamdēļ tie attiecināmi uz /pers. D/ mantojuma masu.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1934., 1757. 1765., 1779., 1783.pantu.

2015.gada 22.jūlijā tiesā saņemti atbildētājas /pers. D/ mantojuma aizgādnes /pers. E/ rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību atzīst.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve prasību uzturēja uz prasības pieteikumā un tā precizējumos norādītajiem apstākļiem.
Atbildētājas aizgādne tiesas sēdē prasību atzina.

Motīvu daļa

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir daļēji pamatota un daļēji apmierināma.

Atbilstoši Civillikuma 1402.pantam *saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.*

Civillikuma 1511.pantā noteikts, ka *līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).*

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*

Civillikuma 1934.pants noteic, ka *ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.*

Atbilstoši Civillikuma 1943.pantam *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis*.

2012.gada 10.decembrī starp prasītāju un /pers. D/ noslēgts Aizdevuma līgums pensionāriem Nr.398, ar kuru /pers. D/ izsniegts aizdevums 220 LVL jeb 313,03 EUR ar atmaksas termiņu 2013.gada 5.decembris.

2013.gada 11.martā starp prasītāju un /pers. D/ noslēgts Aizdevuma līgumu pensionāriem Nr.502, ar kuru /pers. D/ izsniegts aizdevums 275 LVL jeb 391,29 EUR ar atmaksas termiņu 2014.gada 7.marts.

/pers. D/ bija jāveic maksājumi saskaņā ar maksājumu grafiku. Pēdējais maksājums veikts 2013.gada 4.jūnijā. neatmaksātā aizdevuma daļa sastāda attiecīgi 110,02 LVL (līgums Nr.398) un 206,24 LVL (līgums Nr.502), kopā 316,26 LVL jeb 450 EUR.

Tiesas rīcībā nav ziņu, ka aizdevuma līgumi būtu apstrīdēti vai atzīti par spēkā neesošiem, līdz ar ko tie atzīstami par tiesīgi noslēgtiem un pusēm saistošiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu*.

Tiesas sēdē netika iegūti pierādījumi tam, ka /pers. D/ būtu veicis maksājumus pēc 2013.gada jūnija, kas saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu* [..].

Civillikuma 1756.pants noteic, ka *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu*.

2012.gada 10.decembra Aizdevuma līgums pensionāriem Nr.398 un 2013.gada 11.marta Aizdevuma līgumu pensionāriem Nr.502 paredz, ka procentu likme tiek noteikta nemainīga 3,6% mēnesī, 43,2 % gadā.

Prasītāja aprēķinājusi nesamaksātos aizdevuma procentus attiecīgi 47,52 LVL (līgums Nr.398) un 89,10 LVL (līgums Nr.502), kopā 136,62 LVL jeb 194,39 EUR.

Noteiktajai procentu likmei, tās aprēķināšanas kārtībai, atbildētājs nav iebildis, piekritis parakstot līgumu. Tiesa secina, ka šajā konkrētajā gadījumā puses noslēdzot līgumu, ir vienojušās par procentu maksāšanas pienākumu, procentu likmes apmēru, veidu un maksāšanas kārtību.

Tādējādi no /pers. D/ mantojuma masas ir piedzenams pamatparāds 450 EUR un nesamaksātie procenti 194,39 EUR.

Prasītāja lūgusi piedzīt zaudējumus par notāra atlīdzību prasītāja pārstāvja pilnvaras izdošanu 54,39 EUR, iesnieguma sagatavošana pie notāra mantojuma lietas uzsākšanai – 61,76 EUR, atlīdzība notāram par aizgādnības nodibināšanu 37,90 EUR. Minētie izdevumi apliecināti ar maksājumu dokumentiem.

Prasītāja uzskata, ka minētie zaudējumi izriet no /pers. D/ nespējas izpildīt uzņemtās saistības, tādēļ tie attiecināmi uz /pers. D/ mantojuma masu.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu *katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis*. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu, *katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina*.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Tā kā prasība uz šādiem pamatiem nav celta, tad prasība par zaudējumu piedziņu no /pers. D/ mantojuma masas ir noraidāma.

No atbildētājas par labu prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, 41.panta pirmo daļu piedzenami prasītājas nomaksātie tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai 644,39 EUR (450 + 194,39 = 644,39) - valsts nodeva 153,58 EUR (644,39 x 15% = 96,66 + 56,92 (28,46 x 2)), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu un tiesas pavēstu nosūtīšanu lietas dalībniekiem – 12,52 EUR.

Prasītāja lūdz piedzīt 2 LVL jeb 2,85 EUR par izziņas izprasīšanu no dzimtsarakstu arhīva. Tiesa ņem vērā, ka minētā izziņa ir nepieciešama minētās lietas izskatīšanai un tā atrodas lietas materiālos. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 3.punktu, otro daļu minētie izdevumi piedzenami no atbildētājas.

Prasītāja lūdz piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus – par advokāta pakalpojumu izmantošanu. Tiesa norāda, ka personas advokāta statusu apliecina orderis (Latvijas Republikas Advokatūras likuma 48.[1] pants), tāpēc tas, [..], ir dokuments, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktam rada tiesības procesā vinnējušajai pusei pieprasīt izdevumu advokāta palīdzības samaksai piedziņu no zaudējušās puses (Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 28.augusta spriedums lietā Nr. SKC-0187/2015 – sk. http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/senata-civillietu-departaments/hronologiska-seciba_1/2015/).

Tā kā lietas materiālos neatrodas zvērināta advokāta Paula Makarova – Makaronoka orderis, tad nav tiesiska pamata piedzīt prasītājas izdevumus advokāta palīdzības samaksai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. – 195. un 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

daļēji apmierināt AS „Orbīta" prasībā pret /pers. D/ mantojuma masu par parāda piedziņu.

Piedzīt no 2013.gada 17.jūnijā mirušā /pers. D/, personas kods /personas kods/, mantojuma masas, kuru pārstāv aizgādne /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Orbīta", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 450 EUR, nesamaksātos līgumiskos procentus 194,39 EUR, tiesas izdevumus 166,10 EUR, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2,85 EUR, kopā 813,34 EUR (astoņi simti trīspadsmit *euro*, 34 centi).

Noraidīt AS „Orbīta" prasību pret /pers. D/ mantojuma masu daļā par zaudējumu 154,05 EUR piedziņu, ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 190 EUR piedziņu un tiesas izdevumu 71,14 EUR piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2015.gada 15.decembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Dobeles rajona tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Kovaļova

Dobelē 15.12.2015.